Talousjohtaja Mikko Staff

Valtiovarainvaliokunnan Kunta- ja hyvinvointijaosto
Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2025 ensimmäiseksi lisätalousarvioksi
HE 8/2025 vp

SOSIAALI- JA TERVEYSMIISTERIÖN PÄÄLUOKKAA 33 JA HYVINVOINTIALUEIDEN JA HUS-YHTYMÄN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON RAHOITUSTA KOSKEVAT EHDOTUKSET

Hallituksen esityksessä vuoden 2025 ensimmäiseksi lisätalousarvioksi on STM:n toimialan osalta huomioitu kaksi ehdotusta, joiden vaikutus pääluokkaan 33 on 16,2 milj. euroa lisäystä ja hyvinvointialuiden momentille VM:n pääluokkaan vähennystä 2,4 milj. euroa. Nettona muutos on lisäystä 13,8 milj. euroa.

Muutoksia koskevat hallituksen esitykset jäivät käsittelemättä vuoden 2025 talousarvioesityksen käsittelyssä eduskunnassa ja esitetyt määrärahamuutokset poistettiin vuoden 2025 talousarviosta. Tässä lisätalousarviossa esityksissä on huomioitu myöhentynyt voimaantuloajankohta.

Lisäksi esitykseen sisältyy momentin 33.30.60 päätösosan muutos siten, että lääkkeiden vuosiomavastuun osittamisen kokeiluun voitaisiin käyttää myös vakuutettujen rahoitusosuutta. Päätösosan muutos ei edellytä lisämäärärahaa. Vuoden 2025 talousarviossa kokeilulle myönnettiin 2,5 milj. euroa valtion rahoitusosuutta. Vakuutettujen rahoitusosuutta ei voida käyttää ilman päätösosan muutosta.

33.30.60 Sairausvakuutus: Kela-korvausten uudistaminen

Hallituksen esitykset Kela-korvausten parantamisesta ja laajentamisesta (HE 195/2024 vp) sekä hedelmöityshoitojen Kela-korvausten palauttamisesta (HE 174/2024 vp) annettiin eduskunnalle syksyllä 2024. Esitykset jäivät käsittelemättä talousarvioesityksen 2025 käsittelyssä eduskunnassa ja esityksiin varatut määrärahat, 18,5 milj. euroa valtion rahoitusosuutta, poistettiin vuoden 2025 talousarviosta.

Esitysten käsittelyä on jatkettu eduskunnassa helmikuussa 2025. Hallituksen esityksen (HE 174/2024) muutosten oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025, mutta esitysten käsittelyn jatkumisen takia molempien esityksien muutoksien arvioidaan tulevan voimaan 1.5.2025.

Kela-korvauksia esitetään muutettavaksi hallituksen esityksissä seuraavasti.

- hedelmöityshoidot korotetulla korvauksella
- naistentautien ja synnytysten erikoislääkärikäyntien korotetut korvaustaksat
- fysioterapiakäynnit Kela-korvattavaksi, korvaustaksa 15 euroa käyntiä kohden (4 kertaa vuodessa ilman lähetettä)
- hammashoidon korvausten korotukset ja suuhygienistivastaanottojen suorakorvattavuus
- mielenterveyden hoidon korvauksien korotus.

Lisätalousarvion valmistelun yhteydessä arvioitiin, että hedelmöityshoitoja koskeva HE174/2024 olisi tullut voimaan 1.4.2025. Sen jälkeen on tarkentunut, että ehdotetun

lainmuutoksen tarkoituksenmukaisin voimaantuloajankohta olisi kuitenkin 1.5.2025. Arviossa on otettu huomioon eduskunnan hallituksen esityksen käsittelyyn, sosiaali- ja terveysministeriön asiaa koskevan valtioneuvoston asetuksen valmisteluun ja voimaan saattamiseen sekä Kelan, järjestelmätoimittajien ja palveluntuottajien toimeenpanon valmistautumiseen tarvittava aika. Lisäksi arviossa on otettu huomioon viestinnän toteuttaminen kansalaisille. Voimaantulon muutoksen vaikutus valtion osuuteen on -0,1 miljoonaa euroa suhteessa HE 8/2025 vp esitettyyn 16,3 milj. euroon.

Hallituksen esitykset nostavat yllä todettu tarkennus huomioiden Kela-korvausmenoja noin 31,5 milj. euroa vuonna 2025, josta valtion osuus on noin 16,2 milj. euroa.

28.89.31 Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus: Ajokorttitarkastusten rajaaminen palveluvalikoiman ulkopuolelle

Hallituksen esityksen (HE 171/2024) viivästyneen eduskuntakäsittelyn takia muutos poistettiin 2025 talousarviosta, jossa vuositason säästövaikutus olisi ollut -3,2 milj. euroa. Esitysten käsittelyä on jatkettu eduskunnassa helmikuussa 2025. Viivästyksen vuoksi arvioidaan, että toimeenpano täysimääräisesti voisi alkaa 1.4.2025 lukien, joten säästöksi arvioidaan -2,4 milj. euroa.

Esityksessä muutettaisiin terveydenhuoltolain 22 §:ää siten, ettei hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä jatkossa olisi lakisääteistä velvollisuutta huolehtia, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa ajokorttilaissa tarkoitetun lääkärinlausunnon perusterveydenhuollosta. Jatkossa ajokorttilausunto olisi lähtökohtaisesti hankittava yksityiseltä palveluntuottajalta. Lakiehdotus ei koskisi erikoissairaanhoitoa. Esityksen tavoitteena on vähentää terveydenhuollon ammattihenkilöstöltä vaadittavan kirjallisen työn määrää ja samalla edistää asiakastyöhön kohdennettavaa työaikaa.

Yhteenveto

Kokonaisuutena hallituksen esitys vuoden 2025 ensimmäiseksi lisätalousarvioksi on STM:n toimialan osalta vuoden 2025 talousarvioesityksen valmistelun jatkumoa, jossa loppuunsaatetaan syksyllä annetut hallituksen esitykset ja täydennetään sairausvakuutusmomentin päätösosaa vuoden 2025 talousarvion yhteydessä päätetyn lääkkeiden vuosiomavastuun osittamisen kokeiluun osalta.